

KULTŪRA UN VESELĪBA.

Ceļā uz noturīgu nozaru sadarbību Latvijā

Rīko

Saldus

Atbalsta

Interreg
Baltic Sea Region

Co-funded by
the European Union

RESPONSIVE PUBLIC SERVICES

Arts on Prescription

15. oktobrī koncertzālē “Cēsis” un tiešsaistē notika starptautiska konference “Kultūra un veselība. Ceļā uz noturīgu nozaru sadarbību Latvijā”. Konference klātienē pulcēja politikas veidotājus, pētniekus, kultūras, veselības un sociālās jomas praktiķus un nevalstisko organizāciju pārstāvjus. Pēc Eiropas valstu pieredzes iepazīšanas un praktiskām mākslas darbnīcām notika diskusijas par tālākiem soļiem, lai Latvijas iedzīvotājiem nodrošinātu pastāvīgas kultūras un mākslas aktivitātes emocionālās labsajūtas uzlabošanai.

Konferenci rīkoja Cēsu un Saldus novadu pašvaldības, Latvijā noslēdzot Interreg Baltijas jūras programmas atbilstīgo projektu “Nosūtījums uz kultūras aktivitātēm (NuKA)”. Tajā Baltijas jūras valstīs tika pielāgots Lielbritānijā radītais *arts on prescription modelis*, kura ietvaros veselības un sociālās jomas darbinieki var nosūtīt cilvēkus uz kultūras un mākslas aktivitātēm, kas palīdz stiprināt psihisko veselību un labbūtību. Konferences mērķis bija ne vien iepazīstināt ar projekta rezultātiem, bet arī veicināt pastāvīgu un noturīgu kultūras un veselības nozaru sadarbību Latvijā kopumā.

Konferenci noslēdza paneldiskusija, kas iezīmēja galvenos izaicinājumus un nākamos soļus kultūras un veselības nozaru sadarbības stiprināšanai Latvijā

Diskusijas dalībnieki

Lāsma Krastiņa-Sidorenko, Latvijas Republikas Kultūras ministrija,
Radošo industriju nodaļas vadītāja

Svens Henkuzens,

Latvijas Republikas Veselības ministrija,
Valsts sekretāres vietnieks veselības politikas jautājumos

Anda Laķe, Latvijas Kultūras akadēmija,
Kultūras un mākslu institūta vadītāja

Anda Ķīvīte-Urtāne, Rīgas Stradiņa universitāte,
Sabiedrības veselības institūta direktore

Moderatore: Marta Krivade, Pasaules Veselības organizācijas pārstāvniecība Latvijā,
sabiedrības veselības speciāliste

KULTŪRA UN VESELĪBA.

Ceļā uz noturīgu nozaru
sadarbību Latvijā

Rīko

Saldus

Atbalsta

Interreg
Baltic Sea Region

Co-funded by
the European Union

RESPONSIVE PUBLIC SERVICES
Arts on Prescription

Izaicinājumu kopsavilkums un nākamie soļi pēc paneļdiskusijas “Kultūras un veselības nozaru sadarbības potenciāls un vīzijas Latvijā”

1.

Personīgās pieredzes trūkums kavē izpratni pierādījumos

Pētījumi (PVO 2019, EK 2023) apliecina kultūras pozitīvo ietekmi uz veselību, taču Latvija tos vēl neņem vērā veselības un kultūras politikas veidošanā. Arī pacienti sagaida “zāļu recepti”, nevis “nosūtījumu uz kultūras aktivitātēm, bet lēmumu pieņēmēji – Saeimas deputāti – bieži nav pieredzējuši kultūras-veselības terapeitisko spēku. Trūkst personīgas pieredzes un stāstu, kas padarītu datus dzirdamus.

2.

Politikas dokumentu un lēmumu pieņemšanas trūkums

Kultūras loma veselības veicināšanā nav iezīmēta politikas dokumentos, kas traucē strukturētai sadarbībai starp nozarēm.

3.

Nepietiekama starpinstitucionālā sadarbība un koordinācija

Veselības un kultūras nozares, pašvaldības un valsts iestādes, ārstniecības un kultūras iestādes Latvijā darbojas izteikti izolēti viena no otras, tām trūkst koordinācijas, holistiskas pieejas un sadarbības pieredzes jeb kvalitatīvas pieredzes un ticības par jomu savstarpējās sadarbības izdošanos.

Ko darīt?

- Veidot iniciatīvas, kuros kultūras un veselības darbinieki kopīgi īsteno programmas un dokumentē rezultātus (piemērs: Cēsu un Saldus pašvaldības).
- Izmantot šos projektus kā dzirdamu pierādījumu datiem sabiedrībai un politikas veidotājiem.
- Attīstīt kvalitātes kritērijus, kas palīdz atšķirt kultūras aktivitātes ar veseļošanās potenciālu no tikai izklaides vai socializācijas, šādi veidojot padziļinātu izpratni par kultūras un veselības intervencu efektivitāti.

Ko darīt?

- Iekļaut kultūras un veselības dimensiju esošajos politikas dokumentos (piemēram, topošajās Sabiedrības veselības pamatnostādnes vai Psihiskās veselības un atkarību mazināšanas plānā).
- Regulāri informēt esošās starpnozaru konsultatīvās padomes par kultūras veselības projektiem un to rezultātiem, lai pieredze un zināšanas, kā arī rezultāti tiktu izplatīti ārpus nozarēm.

Ko darīt?

- Veicināt darbinieku kapacitātes attīstību, piemēram, caur profesionālās pilnveides kursu “Kultūra un veselība. Starpnozaru projektu vadība”, ko izveidojusi Latvijas Kultūras akadēmija un Rīgas Stradiņa Universitātes sadarbībā ar citām Baltijas valstu universitātēm.
- Finansēt koordinēšanas un administrēšanas lomu starp ministrijām, pašvaldībām un pakalpojumu sniedzējiem, lai attīstītu labo praksi piemērus un pieredzes apmaiņu.